

# GROEIEN



Protestantse  
Streekgemeente



Maas en Waal

Activiteitenprogramma

**2018 - 2019**

**W E L K O M**

## GROEIEN

*Leven is gericht op groei. In de natuur kijken we elk jaar in de lente met verwondering naar het zaad dat in de aarde valt en uitgroeit tot een plant die bloeit en vrucht draagt. Ook mensen kunnen in hun leven groeien, bloeien en vrucht dragen. Met aandacht volgen we de groei van een kind tot een volwassen man of vrouw.*

Als kind ontdek je de wereld en jezelf spelenderwijs. Je leert je eigen gaven en talenten ontwikkelen. Je groeit in kennis. Je leert ook omgaan met de ander.

Als volwassene kun je op al die gebieden verder groeien. Groeien in relaties met mensen, in kennis en vaardigheden, groeien in (zelf-) vertrouwen, in geloof en spiritualiteit. Groeien gaat niet vanzelf. Er kan veel gebeuren waardoor de groei verstoord wordt. Groeien kost wat. Juist als mensen door de diepte van het leven heen gaan, ervaren we dat. Een mens wordt pas echt mens door om te gaan met tegenslagen en teleurstellingen. Dan ontwikkel je veerkracht en doorzettingsver-

mogen. Achteraf kun je merken dat je erdoor gegroeid bent.

Onze samenleving is ook gericht op groeien. Economische groei, welvaart, welzijn.

Groeien heeft echter ook een grens. Daar lopen we met elkaar hard tegenaan. We kunnen ook groeien ten koste van anderen of van onze natuurlijke hulpbronnen. Bij groeien gaat het lang niet altijd om de kwantiteit, maar om de kwaliteit. Wij bieden dit jaar weer een gevarieerd programma, waar al deze aspecten van groeien een plek krijgen. Een breed aanbod aan lezingen, films, gesprekken en andere bezinningsactiviteiten. Wij hopen dat wij er allemaal van groeien, als mens.

*De predikanten van de regio's Midden, Noord- en Zuidoost van de Protestantse Streekgemeente Maas en Waal.*



*De activiteiten op 25 sept., 27 nov. en 19 febr. 2019 worden georganiseerd door het Catechetisch Beraad van de parochie 'De twaalf Apostelen' te Wijchen, in samenwerking met de Taakgroep VOS (Vorming, Oecumene en Samenlevingsvraagstukken) van de Protestantse Gemeente Wijchen-Leur-Batenburg.*

## ACTIVITEITEN PER MAAND

### September 2018

- 4 Leergang: 'Kijk op Geloof'
- 5 Leeskring: 'Geduld met God'
- 12 Lezing: 'Geestelijke verzorging bij de krijgsmacht'
- 16 Start najaarsexpositie
- 18 Lezing: 'Groeien in relaties'
- 22 'Stilte, muziek en bezinning' (1/3)
- 24 Informatieavond kloosterweekend
- 25 Lezing: 'Katholiek sociaal denken'
- 27 Lezing: 'Emancipatie, een proces'

### Oktober 2018

- 4 Lezing: 'Recht doen', ethiek volgens Leviticus 19
- 11 'Maak je eigen dankbaarheidsschaal'
- 13 'Stilte, muziek en bezinning' (2/3)
- 16 Film: 'Like Father, like son'
- 19 Kloosterweekend 'Groeien in geloof'
- 20 'Stilte, muziek en bezinning' (3/3)
- 23 Lezing: 'Groeien door Zenmeditatie'
- 30 Lezing: 'Levenskunst = stervenskunst'

### November 2018

- 3 Meditatieve herfstwandeling
- 6 Film: 'Eyes wide open'
- 8 Schakellezing: 'Openbaringen' (1/3)
- 15 Schakellezing: 'Openbaringen' (2/3)
- 20 Lezing: 'Bijbelse personen in de Koran'
- 22 Schakellezing: 'Openbaringen' (3/3)
- 27 Lezing: 'Sant'Egidio - Barmhartigheid en Vrede'

### December 2018

- 11 Bibliodrama
- 15 Het echte kerstverhaal
- 30 Top-2000 dienst

### Januari 2019

- 10 Lezing: 'Nieuw heilig'
- 17 Film: 'De man die Ove heet'
- 22 Schakellezing: 'Esther, God achter het zichtbare' (1/3)
- 29 Schakellezing: 'Esther, God achter het zichtbare' (2/3)
- 31 Lezing: 'Gods rechten en mensenrechten'

**Februari 2019**

- 5 Schakellezing: 'Esther, God achter het zichtbare' (3/3)
- 10 Start expositie: 'Al waren onze monden vol van zang'
- 16 Musical: 'Esther, een Perzisch sprookje'
- 19 'Besluitvorming bij orgaandonatie'
- 28 Lezing: 'Al waren onze monden vol van zang'.

**Maart 2019**

- 14 Lezing: 'De wijngaard'
- 19 Film: 'Spring, Summer, Fall, Winter... and Spring'
- 28 Lezing: 'Duurzaamheid als opdracht'

**April 2019**

- 2 Lezing: 'Voedsel voor miljarden mensen'
- 9 Lezing: 'Spiritualiteit van de tuin'
- 13 Meditatieve lentewandeling
- 18 'The Passion'
- 25 Film: 'Bankier van het verzet'
- 28 Start voorjaarsexpositie

**Mei 2019**

- 11 'Stilte, muziek en bezinning' (1/3)
- 16 Kunstgesprek n.a.v. de expositie
- 25 'Stilte, muziek en bezinning' (2/3)

**Juni**

- 8 'Stilte, muziek en bezinning' (3/3)

di. 4 sept., wo. 19 sept. | 19.30 uur  
**Leergang: 'Kijk op geloof'**



Een 'minileergang theologie en bijbel' aan de hand van het boek 'Kijk op geloof' van ds. Henri Veldhuis. Deze leergang wordt zowel in Druten (4 sept.) als in Bergharen/Horssen (19 sept.) aangeboden. De deelnemers krijgen een brochure met gespreksvragen. Ds. Fonteyn geeft over elk onderwerp een 'minicollege' van een half uur, opgeluisterd met illustratief materiaal in de vorm van kunstafbeeldingen, filmpjes e.a. Daarna volgt een vragenronde, gevolgd door een groeps gesprek. Frequentie: 1x per twee weken, tijd en locatie in overleg. Het is ook mogelijk incidentele avonden mee te maken. Ook niet-protestanten of mensen die zichzelf als niet (zo heel) gelovig beschouwen, zijn welkom.

### **Mamre, Druten**

#### **Locatie voor Horssen/Bergharen nog onbekend**

*Info* | ds. Henk Fonteyn

t 06-14230579, [henkfonteyn@gmail.com](mailto:henkfonteyn@gmail.com)

wo. 5 sept., di. 11 sept. | 19.30 uur  
**Leeskring: 'Geduld met God'**  
 van Thomas Halik



Zowel in Horssen/Bergharen (wo. 5 sept.) als in Druten (di. 11 sept.) wil ds. Henk Fonteyn het komend seizoen een leeskring aanbieden voor de wat meer geletterde lezer. Centraal staat het boek 'Geduld met God' van Thomas Halik. Hierin worden de missie en houding van de kerk in een tijd van ontkerkelijking onder de loep genomen.

Voor deelname is aanschaf van het boek noodzakelijk. De eerste avond zal ds. Fonteyn een algemene inleiding geven. De data voor deze leeskring worden vervolgens in overleg bepaald. Ook niet-protestanten of mensen die zichzelf als niet (zo heel) gelovig beschouwen, zijn van harte welkom!

### **Mamre, Druten**

#### **Locatie voor Horssen/Bergharen nog onbekend**

*Info* | ds. Henk Fonteyn

t 06-14230579, [henkfonteyn@gmail.com](mailto:henkfonteyn@gmail.com)

wo. 12 sept. | 19.30 uur  
**Lezing: 'Geestelijke verzorging  
bij de krijgsmacht'**



Militairen zijn normale mensen met een abnormaal beroep. De Diensten Geestelijke Verzorging bij defensie maken om hun werkzaamheden te typeren, nogal eens gebruik van de oneliner: 'Mensen helpen, mens te blijven'. Tijdens deze avond zal ds. Henk Fonteyn, voormalig geestelijk verzorger bij de Koninklijke Landmacht, puttend uit eigen herinnering en ervaring, vertellen over het werk van geestelijk verzorgers bij de krijgsmacht, over de emoties en vragen rond militaire ernstmissies, over de kracht van rituelen in de soldatenwereld en over de rol van religie en zingeving in het vaak 'vuile werk' dat onze militairen moeten doen.

**Mamre, Druten**

*Info* | ds. Henk Fonteyn

t 06-14230579, [henkfonteyn@gmail.com](mailto:henkfonteyn@gmail.com)

*Aanmelden* | vóór 7 september

zo. 16 sept. - zo. 28 okt.  
**Najaarsexpositie:  
Roeli Willekes en Wiebe van Dingen**



Dit najaar worden de houten beelden van Wiebe van Dingen getoond, samen met de aquarellen van Roelie Willekes bij psalm 139.

Wiebe van Dingen is geboren in Loppersum en opgegroeid in het noorden van het land. Hij bewerkt hout, metaal en glas.

Roeli Willekes maakte twintig aquarellen bij psalm 139. Zij blijft in haar abstracte aquarellen heel dicht bij de tekst. De expositie is te bezichtigen rond de kerkdiensten op zondagmorgen, en op aanvraag. Daarnaast zijn er drie zaterdagmiddagen waarop u de schilderijen kunt bewonderen.

*Zie voor een nadere toelichting verderop in dit boekje.*

**De Schakel, Wijchen**

*Info* | Margreet van der Meij

t 024-6450563, [margreetvandermeij@hetnet.nl](mailto:margreetvandermeij@hetnet.nl)

di. 18 sept. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Groeien in relaties'**



Vanaf de geboorte staat een mens in relatie met anderen. Ten eerste met het gezin, waarin je opgroeit. Daarnaast maakt ieder mens deel uit van een familienetwerk over de verschillende generaties heen, waarbinnen iedereen met elkaar verbonden is.

Een mens ontwikkelt zich binnen deze relaties, in deze context.

Soms gaat er iets mis, waardoor professionele hulp nodig is.

Ds. Karin Spelt heeft zich verdiept in de contextuele therapie van de Hongaars-Amerikaanse psychiater Nagy. Ook volgde zij de opleiding contextueel pastoraat. De contextuele methode helpt je meer inzicht te krijgen in jouw plek binnen je familie en de invloed die dat op je heeft.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Karin Spelt

t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)

za. 22 sept., 13 en 20 okt. | 14.00-16.00 uur  
**Stilte, muziek en bezinning  
 bij kunst in de kerk**



Op drie zaterdagmiddagen is de Schakel open om het beeldend werk van Wiebe van Dingen en de aquarellen bij psalm 139 van Roeli Willekes te bezichtigen.

Tijdens de opening van de kerk is er ook gelegenheid om een stil moment voor uzelf te zoeken. Om even in de kerk te zitten met uw eigen gedachten, om te mediteren, te bidden, om tot rust te komen. Ook kunt u een kaarsje aansteken voor iemand die u dierbaar is. Van **15.00-15.30 uur** zal er een moment van stilte, muziek en bezinning zijn. Er zullen gedichten gelezen worden die aansluiten bij de schilderijen en de beelden van de kunstenaars en er zal meditatieve muziek gespeeld worden.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Margreet van der Meij

t 024-6450563, [margreetvandermeij@hetnet.nl](mailto:margreetvandermeij@hetnet.nl)



di. 25 sept. | 19.30 uur  
**Lezing: 'Katholiek sociaal denken'**



De laatste honderd jaar heeft de katholieke kerk een heel eigen geluid in het maatschappelijke debat. De zorg voor het algemeen welzijn, het delen van verantwoordelijkheden binnen de kerkelijke organisatie en de aandacht voor duurzaamheid en het behoud van de schepping komen o.a. voort uit het katholiek sociaal denken.

Mgr. Gerard de Korte, sinds 2016 bisschop van Den Bosch, neemt ons mee op een boeiende verkenningstocht, waarbij ook de positie van minderheden en het samenleven van mensen uit verschillende culturen aan bod komen.

Na afloop is er volop gelegenheid om met de bisschop van gedachten te wisselen.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | pastor Andreas Inderwisch

t 06-48256940

[andreas.inderwisch@detwaalfapostelen.nl](mailto:andreas.inderwisch@detwaalfapostelen.nl)

do. 27 sept. | 20.30 uur  
**Lezing: 'Emancipatie, een proces'**



In 2016 schreef Lamia Berrada-Berca, het mooie boekje 'Kant en het rode jurkje' (ISBN 9789044538267), een filosofisch sprookje voor volwassenen, voorzien van belangrijke verlichtingsteksten over emancipatie, fanatisme en tolerantie. Naar aanleiding van dit boekje willen we een gesprek voeren over emancipatie. Wat is dat eigenlijk, voor wie is het? Hoe kijken wij naar emancipatie in onze samenleving en hoe zien wij dat persoonlijk? Lezen van het boek is niet verplicht, wel zinvol en leuk. Voor deelnemers komt er een reader met verlichtingsteksten. Graag bij aanmelden aangeven of het boekje in bezit is of niet.

### **Protestantse Kerk, Beuningen**

*Info* | ds. Conny van den Berg, t 06-46065839

[predikant.beuningen.winssen@gmail.com](mailto:predikant.beuningen.winssen@gmail.com)

*Aanmelden* | vóór 24 september

do. 4 okt. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Recht doen',  
 ethiek volgens Leviticus 19**



Een avond 'leren' met Riet Mendel-Volgers. Zij is leraar bij de Liberaal Joodse Gemeente Gelderland. 'Verplaats je in een ander, doe hem/haar recht en maak de aarde leefbaar', is voor haar de kern van een ethiek op basis van Leviticus 19:1 en 9-18. In 5 stappen gaat zij met ons op zoek naar antwoorden:

- 1: Welke teksten in Tenach/Bijbel liggen aan de basis van Lev. 19
- 2: Wat betekenen deze teksten
- 3: Wat betekenen ze voor het Joodse volk
- 4: Wie is 'de vreemdeling'
- 5: Leven met verschil: 'Het kan niet zonder!'

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Gerrit Ruiterkamp  
 t 024-6422286, [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)

do. 11 okt. | 20.00 uur  
**Creatief: Maak je eigen  
 dankbaarheidsschaal**



Groeien in dankbaarheid. Dat kun je doen door dagelijks stil te staan bij de dingen waar je dankbaar voor bent. Het maken van een dankbaarheidsschaal kan daarbij helpen. Annemiek van der Kaa maakt prachtige schalen met ingelegd mozaïek. Samen met haar kunt u een eigen schaal maken. In het midden kan een kaars ontstoken worden. Elke dag krijgt deze schaal tijdens de maaltijd een plek op tafel. Het materiaal voor de schaal kost 15 euro. Wilt u bij de opgave aangeven in welke hoofdkleur u de schaal wilt maken? Dit in verband met het bestellen van materiaal.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Karin Spelt  
 t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)  
*Aanmelden* | vóór 2 oktober

di. 16 okt. | 19.30 uur  
**Fim: 'Like father, like son'**



In deze film van de Japanse regisseur Kore-eda maken we kennis met het gezin van de hardwerkende middenklasser Ryota, zijn vrouw Midori en hun zesjarige zoon Keita. Een telefoontje van het ziekenhuis gooit het leven van het jonge gezin compleet overhoop. Bij de geboorte blijkt hun kind in het ziekenhuis verwisseld te zijn. Keita is niet hun eigen zoon. Dit brengt hen in contact met de familie Yakari, waar heel anders met opvoeding wordt omgegaan. De film roept vragen op over ouderschap en vaderliefde, en laat zien hoe Ryota groeit in zijn rol als vader.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Karin Spelt

t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)

vr. 19 okt. - zo. 21 okt. | Vertrek 14.00 uur  
**Kloosterweekend:  
'Groeien in geloof'**



In de herfst de stilte zoeken bij de Trappistinnen in de Abdij Nazareth te Brecht (BE). Te gast zijn in een traditioneel klooster op het Vlaamse platteland, in de buurt van Antwerpen ([www.abdijnazareth.be](http://www.abdijnazareth.be)). Je voegen in het ritme van het klooster, meedoen aan de gebedsdiensten, ontmoeting met de gasten-zuster, momenten van bezinning zoeken door een combinatie van teksten lezen, wandelen, gevoelens en inzichten uiten. Een weekend met elkaar delen hoe wij kunnen groeien in geloof, hoop en liefde. Wie belangstelling heeft voor deze dagen is welkom op de infoavond op maandag 24 september.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Karin Spelt

t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)

*Aanmelden* | vóór 18 september

di. 23 okt. | 20.00 uur  
**'Groeien door zenmeditatie'**



Vele mensen beoefenen een vorm van meditatie. Het helpt hen te leven met meer aandacht, rust, liefde en concentratie. Ingeborg Ragas, docent aan het centrum voor meditatie, Zen.nl in Nijmegen, deelt deze avond haar ervaringen. Wat heeft zenmeditatie haar zelf gebracht en wat doet het met de mensen aan wie ze les geeft? De zentraditie heeft wat te bieden aan mensen met verschillende levensbeschouwingen. Ingeborg heeft haar wortels in de rooms-katholieke traditie. Zij is Boeddhist geworden. 'Meditatie helpt mij een betere, leukere versie van mezelf te worden.' Ds. Karin Spelt volgde bij haar een introductie cursus. Zij gaat deze avond met haar in gesprek.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Karin Spelt

t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)

di. 30 okt. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Levenskunst = stervenskunst'**



Kun je je voorbereiden op je levenseinde? In de Middeleeuwse 'ars moriendi' (de kunst van het sterven) draaide het om het aanvaarden van het lijden, de overgave aan God en het bereiken van de hemel. Zo kan het nu niet meer. De tijden/wij zijn veranderd, het geloof speelt voor velen niet meer de hoofdrol, en (medische) maakbaarheid speelt een rol rondom het levenseinde.

Dr. Carlo Leget (theoloog en medisch ethicus) ontwikkelde een model voor gelovigen en ongelovigen. Aan de hand hiervan kijkt ds. Gerrit Ruiterkamp naar de dilemma's waar een mens voor staat als het om sterven gaat. 'Innerlijke ruimte' maakt levenskunst tot stervenskunst.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Gerrit Ruiterkamp

t 024-6422286, [gerritruitkamp@gmail.com](mailto:gerritruitkamp@gmail.com)

za. 3 nov. | 10.00 uur  
**Meditatieve herfstwandeling**



De herfst is een tijd van verstillend en verdieping. De natuur laat zich in de kleuren van de herfst nog even op zijn mooist zien. De herfst is ook de tijd van de oogst. In dankbaarheid terugzien op wat is gegroeid. Op de oogst van het land en de oogst van ons leven. Deze zaterdag lopen we het klompenpad Dorenweertsepad in Doorwerth (13 km).

Tijdens de wandeling wisselen stilte, teksten, bezinning, gesprek en ontmoeting elkaar af. Lunch voor onderweg meenemen. We verzamelen om 10.00 uur bij de Schakel. Graag opgeven wie chauffeur wil zijn.

### **De Schakel, Wijchen**

Info | ds. Karin Spelt

t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)

Aanmelden | vóór 26 oktober

di. 6 nov. | 19.30 uur  
**Film: 'Eyes wide open'**



Aaron is een gerespecteerd lid van de ultra-orthodoxe gemeenschap in Jeruzalem en leidt een rustig leven. Hij is gehuwd met Rivka, heeft vier kinderen en is een toegewijde vader. Tot de dag dat hij het pad kruist van Ezri, een 22-jarige student. Geraakt door de charme van Ezri neemt hij geleidelijk afstand van zijn familie en het leven van de gemeenschap. Aaron moet een keuze maken .....

*'Brokeback Mountain in Jeruzalem [...] Prachtig klassiek verhaal over een onmogelijke liefde [...] De scherpe verwensingen snijden door de ziel' (Trouw)*  
*'Onvermijdelijk liefdesverhaal [...] De acteurs slepen de kijker mee in hun persoonlijke drama' (De Telegraaf)*

### **De Schakel, Wijchen**

Info | Gerrit Ruiterkamp

t 024-6422286, [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)

do. 8, 15 en 22 nov. | 10.00 uur  
**Schakellezing: 'Het mysterie van  
 de Openbaring van Johannes'**



De Openbaring van Johannes heeft een heel eigen plek in de bijbel. Ze behoort tot het genre van de Apocalyptiek. Visioenen over de eindtijd. Velen ervaren het als een ontoegankelijk boek: 'een bundel vraagtekens, verpakt in raadselen, en met een lint van mysterie omgeven'. Dit najaar staan een aantal teksten op het leesrooster van de kerken. Een uitdaging om ons erin te verdiepen en te gaan spoorzoeken in dit boek vol beelden, symbolen en visioenen. Sommigen zien in dit boek een spoorboekje voor de wereldgeschiedenis aan het eind der tijden, anderen raken de weg kwijt in dit boek met zwart-wit uitspraken. Wat hebben deze teksten ons te bieden?

**De Schakel, Wijchen**

Info | ds. Karin Spelt

t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)

di. 20 nov. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Bijbelse  
 personen in de Koran'**



Vorig jaar hoorden we een moslima (Anne Dijk) over haar visie op Jezus.

Dr. Eduard Verhoef zal deze keer ingaan op de visie van de Koran op Jezus (de christologie) en ons ook vertellen hoe de Koran aan andere bekende Bijbelse personen een plaats geeft, bv. Abraham, Noach en de profeten. Wij lezen samen de teksten uit de Koran en er is ruimte voor gesprek. Eduard Verhoef was in 2016 ook bij ons. Van huis uit is hij Nieuwtestamenticus, maar ook islamdeskundige. Zo heeft hij in 2016 een leesbare Koran-vertaling gemaakt en in 2017 een toelichting op de Koran geschreven.

[www.eduardverhoef.nl](http://www.eduardverhoef.nl)

**De Schakel, Wijchen**

Info | ds. Gerrit Ruiterkamp

t 024-6422286 [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)

di. 27 nov. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Sant' Egidio -  
Barmhartigheid en Vrede'**



Hilde Kieboom (1965) richtte in 1985 de Antwerpse tak van de internationale gemeenschap van Sant' Egidio op. Daarmee werd een begin gemaakt met de evangelische en diaconale aanwezigheid van deze gemeenschap in Vlaanderen. Inmiddels heeft de beweging ook in Nederland haar vleugels uitgeslagen. De vriendschap met de armen staat centraal in de spiritualiteit van Sant' Egidio, evenals de onophoudelijke inzet voor een mondiale vrede en de interreligieuze dialoog. De beweging met wereldwijd 50 000 leden heeft voor deze inzet al meerdere internationale prijzen ontvangen. Hilde Kieboom, spreekt vanavond over het ontstaan, de inspiratiebronnen en het werk van Sant' Egidio.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Pastor Andreas Inderwisch, t 06-48256940  
[andreas.inderwisch@detwaalfapostelen.nl](mailto:andreas.inderwisch@detwaalfapostelen.nl)

di. 11 dec. | 20.00 uur  
**Bibliodrama**



Bibliodrama is een mooie en inspirerende werkvorm om je in te leven in bijbelverhalen en te onderzoeken wat ze bij jou oproepen. Onder leiding van Peter Minnema, emeritus predikant uit Tiel, verdiepen we ons deze avond in een bijbelverhaal. We gaan het verhaal lezen en bespreken. We gaan het verhaal in de ruimte uitzetten en kiezen een rol die we graag willen verkennen. Een rol die ons aanspreekt, vragen bij ons doet opkomen of misschien juist wel emoties als vreugde, angst of boosheid oproept. Door ons mee te laten nemen in het spel merken we waar dit verhaal ons raakt.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Karin Spelt  
t 06-13554749, [karin.spelt@gmail.com](mailto:karin.spelt@gmail.com)  
*Aanmelden* | vóór 4 december

za. 15 dec. | 18.00 uur  
**Beleef het ECHTE kerstverhaal!**



In de tuinen van de Antonius Abt kerk brengen figuranten het kerstverhaal tot leven. Vind het kindje Jezus in de levende kerststal en bekijk de kerststal in de kerk. Voor de kinderen is er een puzzelopdracht en er staat voor iedereen een kop warme chocolademelk klaar. Om 21.00 uur is er op het kerkplein, een korte kerst-sing-in gehouden (bij slecht weer in de kerk). Het ECHTE kerstverhaal start va. 18.00 uur. Dit evenement wordt georganiseerd door de gezamenlijke kerken in Wijchen.

#### **Antonius Abt Kerk, Oosterweg 2 Wijchen**

*Info* | Lize Kraaijenbrink

t 06-40960211, [kraaijenbrink@filtnet.nl](mailto:kraaijenbrink@filtnet.nl)

Renate Neuteboom

t 06-25356750, [d.neuteboom@gmail.com](mailto:d.neuteboom@gmail.com)

Anja de Heus

t 06-27110143, [anjadeheus@hotmail.nl](mailto:anjadeheus@hotmail.nl)

zo. 30 dec. | 11.00 uur  
**'Knallend het jaar uit met de TOP-2000-dienst'**



Het einde van het jaar staat de NPO Radio 2 in het teken van de Top2000. In de Top2000 staan veel nummers met inhoud: nummers die emotie oproepen, kippenvol en herinneringen. Sommige nummers gaan expliciet over geloof of God, zoals 'What if God was one of us', van Joan Osborne. Andere blijken bij nadere beschouwing te gaan over belangrijke levenservaringen als liefde, dood en troost. Wat is er nou mooier dan in een kerkdienst samen te luisteren naar de mooiste nummers uit de popgeschiedenis?

#### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Paul Dekker

t 06-24608149, [fampwdekker@hotmail.com](mailto:fampwdekker@hotmail.com)

Hans Boer

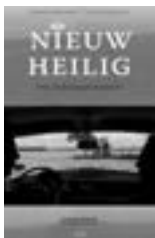
t 06-46935562, [jw.boer@xs4all.nl](mailto:jw.boer@xs4all.nl)

Anja de Heus

t 06-27110143, [anjadeheus@hotmail.nl](mailto:anjadeheus@hotmail.nl)



do. 10 jan. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Nieuw Heilig'**



In de huidige samenleving worden heiligen nauwelijks meer genoemd, laat staan vereerd. Maar is daarmee ook het heilige uit de maatschappij verdwenen? Laten mensen zich nog ontroeren of verwonderen door een andere werkelijkheid?

Om het nieuwe heilige op het spoor te komen is ds. Jeroen Jeroense uit Elst in gesprek gegaan met een keur aan inspirerende mensen in Nederland en Vlaanderen: hoogleraren, politici, een militair, een natuurkundige, een schrijfster, een cabaretier, een abt en een ondernemer. Naast een lezing over wat de speurtocht naar het moderne heilige heeft opgeleverd volgt er ook een interactief spel. Wie is er voor u heilig?

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Connie Visser

t 024-6421458, [connie.visser@planet.nl](mailto:connie.visser@planet.nl)

do. 17 jan. | 19.30 uur  
**Film: 'Een man die Ove heet'**



De verfilming van een Zweedse bestseller van Fredrik Backman. Het werd een van de best bezochte films in Zweden ooit.

Ove is een chagrijnige man, die met zijn gemopperde schrik van de buurt is. Naarmate we meer te weten komen over zijn verleden, groeien we toch meer naar deze brompot toe. Als op een dag de nieuwe overburen zijn brievenbus omver rijden, blijkt dit het begin van een onverwachte ontwikkeling. Ook Ove maakt een groei door.

Acteur Rolf Lassgård is ook bekend als de hoofdrolspeler uit de tv-serie 'Wallander'.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Arna Bearda

t 024-6414600, [arna.bearda@gmail.com](mailto:arna.bearda@gmail.com)

di. 22 en 29 jan. en 5 febr. | 10.00-11.30 uur

## Schakellezingen: 'Esther, God achter het zichtbare'



Het Bijbelboek Esther wordt in de synagoge gelezen op het Purimfeest (21 maart). Dit jaar ook in onze kerken, op zes zondagen in januari en februari. Het bijzondere aan dit Perzische sprookje en dit bijbelboek is, dat de naam van God er niet in voor komt. En toch is Hij erin aanwezig. Op twee ochtenden lezen we samen de teksten en bespreken die. De derde ochtend kijken we naar schilderijen die Ruud Bartlema over dit verhaal maakte.

### De Schakel, Wijchen

Info | ds. Gerrit Ruiterkamp

t 024-6422286, [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)

do. 31 jan. | 20.00 uur

## Enis Odaci: 'Gods rechten en mensenrechten in de Koran'



'Wat zegt de islam over mensenrechten? In hoeverre past de islamitische manier van leven bij de westerse manier van leven? Behandelt de Koran als heilig boek voor moslims eigenlijk wel de rechten van vrouwen, minderheden en andersdenkenden? Deze vragen worden regelmatig gesteld, zeker na weer een aanslag.'

Enis Odaci is islamdeskundige, publicist en boeiend verteller. In deze lezing zal hij ingaan op de vraag hoe God, de mensen en mensenrechten zich in de islamitische traditie tot elkaar verhouden. Laat u zich verrassen door de vele aanknopingspunten tussen islam en mensenrechten.

[www.enisodaci.nl](http://www.enisodaci.nl)

### De Schakel, Wijchen

Info | ds. Gerrit Ruiterkamp

t 024-6422286, [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)

zo. 10 febr. - za. 2 mrt.  
**Expositie: 'Al waren onze  
 monden vol van zang'**



'Al waren onze monden vol van zang' is een reizen-de tentoonstelling voor de plaatselijke gemeenten van de PKN, gemaakt door de Provinciale Kerk & Israël Commissie van Overijssel. Elf fotocomposities, waarin een uit het Hebreeuws vertaald gedicht is geplaatst, vormen tezamen een verhaal. Dit gedicht komt uit het blad 'Kerk & Israël Onderweg', en wellicht kunnen bezoekers van de tentoonstelling er ook iets van hun eigen levensverhaal in herkennen. Er zijn geen vaste openingstijden, maar als er in de Schakel iets te doen is kunt u altijd komen kijken. Naar aanleiding van de tentoonstelling zullen wij op 28 februari nadenken over de verhouding Kerk en Israël.

**De Schakel, Wijchen**

Info | ds. Gerrit Ruiterkamp  
 t 024-6422286, [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)

za. 16 febr. | 20.00 uur  
**Musical: 'Esther,  
 een Perzisch sprookje'**



Verhalenverteller Kees Posthumus en muzikant Henk van Glabbeek presenteren een actuele, muzikale versie van een oud, oosters verhaal: het meisje Esther dat een schoonheidswedstrijd wint en koningin wordt in het oude Perzië. De koning weet echter niet dat zij Joods is. Als kort daarna Haman, de hoogste ambtenaar van het rijk, toestemming krijgt om alle Joodse inwoners uit te roeien, moet Esther in actie komen. Nog steeds herdenken Joden deze goede afloop met het Poerimfeest, dat dit jaar op 21 maart valt. In deze voorstelling speelt de muziek een belangrijke rol. Wij horen diverse Perzische instrumenten, zoals de tar, de setar en de daf.

**De Schakel, Wijchen**

Info | ds. Gerrit Ruiterkamp  
 t 024-6422286, [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)  
 Entree: € 8,00

di. 19 febr. | 20.00 uur  
**'Orgaandonatie - de nieuwe wet'**



Orgaandonatie heeft in de afgelopen tijd de (politieke) gemoederen bezig gehouden. De nieuwe wet houdt in, dat men 'automatisch' donor wordt, tenzij men duidelijk aangeeft geen donor te willen zijn. Geestelijk verzorger Jack de Groot deed promotieonderzoek naar de vraag: 'Waarom geven mensen wel of geen toestemming tot orgaandonatie, als hun geliefde hersendood wordt verklaard?' Ook vroeg hij aan artsen hoe het voor hen is om de vraag om donororganen te moeten stellen. Naar aanleiding van dit onderzoek wil hij graag opheldering bieden over de vragen die leven rond orgaandonatie.

#### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Annemie Bergsma

t 06-19002256, [a.bergsma@parochiedgh.nl](mailto:a.bergsma@parochiedgh.nl)

do. 28 febr. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Joods-christelijk.  
 Wat betekent dat?'**



Naar aanleiding van de tentoonstelling 'Al waren onze monden vol van zang' (van 10 febr. tot 2 mrt. in De Schakel) wil ds. Reinier Gosker met ons nadenken over het werk van 'Kerk & Israël' van de PKN. Ooit was er ruimschoots aandacht voor de joods-christelijke dialoog, maar door de actualiteit van het conflict in het Midden-Oosten komt dat gesprek steeds meer onder druk te staan. Hoe vinden we de vrijheid terug om het er weer over te hebben? Reinier Gosker, secretaris van de Protestantse Raad voor 'Kerk & Israël' leidt ons langs de tentoonstelling en gaat met ons in gesprek.

#### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Gerrit Ruiterkamp

t 024-6422286, [gerritruiterkamp@gmail.com](mailto:gerritruiterkamp@gmail.com)

do. 14 mrt. | 20.00 uur  
**'De wijngaard'**



De gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard staat centraal (Math. 20:1-16). Waarom krijgen zij na een uur of na een dag werken allemaal hetzelfde loon uitbetaald? We nemen aan dat met de wijngaard 'Gods wereld' wordt bedoeld.

Een gelijkenis uit Leviticus 26 helpt ons daarbij. Gaat deze gelijkenis dan over het Joodse volk in Gods geschiedenis? Aan de hand van deze teksten uit de Talmoed gaan we samen op ontdekkings-tocht om ons een beter beeld te kunnen vormen van deze lastige gelijkenis!

**De Schakel, Wijchen**

*Info* | ds. Jan Willem Drost  
 t 06-48574709, [jwdrost@yahoo.com](mailto:jwdrost@yahoo.com)

di. 19 mrt. | 19.30 uur  
**Film: 'Spring, Summer, Fall, Winter... and Spring'**



Niemand blijft onberoerd door de kracht van de seizoenen en hun jaarlijkse cyclus van geboorte, groei en verval. Zelfs niet voor de twee monniken die een kluisenaarshutje delen dat op een vijvertje drijft midden tussen de bergen. Met het ontvouwen van de seizoenen wordt ieder aspect van hun beider levens doordrongen van een intensiteit die leidt tot een nog grotere spiritualiteit - en tragedie. Want ook zij ontkomen niet aan de wensen van het leven, de verlangens, het lijden en de passie die ieder van ons in hun greep houdt.

Een film van de Zuid-Koreaanse regisseur Kim Ki-Duk.

**De Schakel, Wijchen**

*Info* | Connie Visser  
 t 024-6421458, [connie.visser@planet.nl](mailto:connie.visser@planet.nl)

do. 28 mrt. | 20.00 uur

**Lezing: 'Duurzaamheid als opdracht'**

Sinds 1800 is het energiegebruik van de mensheid vijftig maal zo hoog geworden. Onze huidige welvaart hangt volledig af van het gebruik van kolen, aardolie en aardgas. Als deze opraken, komen de voedselvoorziening, de beschikbaarheid van drinkwater en de ziektebestrijding voor miljarden mensen in gevaar.

Aan de hand van zijn boek *Ecologica* (ISBN 978 94 6301 118 1) presenteert Dr. Hans Meek de ecologische processen en de mogelijkheden om hier zo goed mogelijk mee om te gaan. Tijdens de bespreking van dit onderwerp wisselt hij graag verder van gedachten.

**De Schakel, Wijchen**

Info | Henk Kapel

t 024-6415119, [henk.kapel@kpnmail.nl](mailto:henk.kapel@kpnmail.nl)

di. 2 apr. | 20.00 uur

**Lezing: 'Voedsel voor miljarden mensen - en voor ons?!'**

We wonen met (te)veel mensen op onze planeet. Veel problemen worden veroorzaakt door de bevolkingsgroei en onze wijze van leven. Daarbij lijkt voor de komende tientallen jaren een verdere bevolkingsgroei onontkoombaar. De vraag dringt zich op: 'Hoe kunnen wij alle mensen voeden zonder menselijke en ecologische rampen?' Daarbij moeten wij denken vanuit ons hele voedselsysteem (productie en consumptie) en ons economische systeem (wat betalen we ervoor). Prof. dr. ir. Martin van Ittersum is werkzaam bij de Wageningen Universiteit. Hij zal twee onderwerpen bespreken: 1. De mogelijkheden van recycling; 2. De mogelijkheid om miljarden mensen van voedsel te voorzien.

**De Schakel, Wijchen**

Info | Henk Kapel

t 024-6415119, [henk.kapel@kpnmail.nl](mailto:henk.kapel@kpnmail.nl)

di. 9 apr. | 20.00 uur  
**Lezing: 'Spiritualiteit van de tuin'**



Tuinieren heeft een spirituele dimensie. Alle religieuze tradities kennen de symboliek van de tuin. Het boek Genesis begint met de tuin van Eden, het Boeddhisme kent zentuinen en de Islam spreekt over de paradijselijke tuin als toekomstverwachting. Maaïke de Haardt, voormalig professor aan de faculteit Filosofie, Theologie en Religiestudies van de Radbouduniversiteit Nijmegen houdt zich bezig met de spiritualiteit van het alledaagse. Deze avond verkent ze met ons de spirituele dimensie van het tuinieren. In het bewerken van een tuin en de gang door de seizoenen krijgen thema's als verwondering, omgaan met vergankelijkheid en verbondenheid met iets dat groter is dan jezelf, een plek.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Connie Visser

t 024-6421458, [connie.visser@planet.nl](mailto:connie.visser@planet.nl)

za. 13 apr. | 10.00 uur  
**Meditatieve lentewandeling**



Half april begint de lente door te breken. Een mooie tijd om te wandelen langs dijken en boomgaarden in de Betuwe. We lopen het klompenpad Batouwepad vanuit het dorp Lienden (12 km). De eerste sporen van de lente roepen verwondering bij ons op. Nieuw leven dat elk jaar weer doorbreekt. Wat betekent dat voor ons? Tijdens de wandeling wisselen stilte, teksten, bezinning, gesprek en ontmoeting elkaar af.

Lunch voor onderweg meenemen. We verzamelen om 10.00 uur bij de Schakel. Graag opgeven wie chauffeur wil zijn.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Connie Visser

t 024-6421458, [connie.visser@planet.nl](mailto:connie.visser@planet.nl)

*Aanmelden* | vóór 2 april

do. 18 apr. | 19.00 uur  
**'The Passion in Wijchen'**



Een initiatief van de samenwerkende kerken te Wijchen (*de Evangelische gemeente Parousia, de Protestantse kerk Wijchen, Leur, Batenburg en de Parochie De Twaalf Apostelen*). Jong en oud wordt uitgenodigd om op een speciale manier stil te staan bij een bijzonder verhaal: The Passion!

### **De Schakel, Wijchen**

*Info |*

Renate Neuteboom,

t 06-25356750, [info@parousiawijchen.nl](mailto:info@parousiawijchen.nl)

Marieke Drent, t 06-24926749,

[marieke.drent@detwaalfapostelen.nl](mailto:marieke.drent@detwaalfapostelen.nl)

Anja De Heus,

t 06-27110143, [anjadeheus@hotmail.nl](mailto:anjadeheus@hotmail.nl)

### **Het programma**

19.00 uur: Witte Donderdagviering in De Schakel, Wijchen

19.45 uur: Verzamelen op het kerkplein bij de Antonius Abt Kerk (Oosterweg 2)

20.00 uur: Lichtjesticht met groot kruis

20.30 uur: Samen kijken naar de landelijke Passion op tv (locatie de Schakel)

Vrij toegankelijk, aansluiten is op ieder moment mogelijk. Na afloop napraten met een hapje en een drankje.



do. 25 apr. | 19.30 uur  
**Film: Bankier van het verzet**



Als bankier Walraven van Hall (Barry Atsma) in de Tweede Wereldoorlog wordt gevraagd of hij zijn financiële contacten voor het verzet wil inzetten, aarzelt hij niet lang. Samen met zijn broer, Gijs van Hall (Jacob Derwig), bedenkt hij een riskante constructie om grote leningen af te sluiten waarmee het verzet gefinancierd kan worden. Als ook dat niet genoeg is bedenken de broers de grootste bankfraude uit de Nederlandse geschiedenis: tientallen miljoenen guldens worden onder het oog van de bezetters de Nederlandse Bank uit gesluisd. De première vond plaats op 8 maart 2018, in het bijzijn van prinses Beatrix.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Arna Bearda

t 024-6414600, [arna.bearda@gmail.com](mailto:arna.bearda@gmail.com)

zo. 28 apr. - 9 juni  
**Expositie: Schilderijen van Hanne Post Uiterweer**



Tussen Pasen en Pinksteren zal werk van beeldend kunstenaar Hanne Post Uiterweer te zien zijn. De schilderijen vallen op door het kleurgebruik. De natuur, maar ook de mens in zijn ontwikkeling zijn haar inspiratiebronnen. Hanne Post Uiterweer wil hier haar eigen interpretatie aan geven door te vereenvoudigen of schetsmatig haar voorbeelden weer te geven. Het thema 'Groei' is heel passend in haar werk.

De expositie is te bezichtigen rond de kerkdiensten op zondagmorgen en op aanvraag. Daarnaast zijn er drie zaterdagmiddagen waarop u de schilderijen kunt bewonderen.

Zie voor een nadere toelichting verderop in dit boekje.

### **De Schakel, Wijchen**

*Info* | Margreet van der Meij

t 024-6450563, [margreetvandermeij@hetnet.nl](mailto:margreetvandermeij@hetnet.nl)

za. 11 en 25 mei, 8 juni | 14.00-16.00 uur

## Stilte, muziek en bezinning bij kunst in de kerk



Op drie zaterdagmiddagen is de Schakel open om het werk van beeldend kunstenaar Hanne Post Uiterweer te bezichtigen.

Dan is er ook gelegenheid om een stil moment voor u zelf te zoeken. Om even in de kerk te zitten met uw eigen gedachten, om te mediteren, te bidden, om tot rust te komen.

Ook kunt u een kaarsje aansteken voor iemand die u dierbaar is. Van **15.00-15.30 uur** zal er een moment van stilte, muziek en bezinning zijn. Er zullen gedichten gelezen worden die aansluiten bij de schilderijen en de beelden van de kunstenaars en er zal meditatieve muziek gespeeld worden.

### De Schakel, Wijchen

*Info* | Margreet van der Meij

t 024-6450563, [margreetvandermeij@hetnet.nl](mailto:margreetvandermeij@hetnet.nl)

do. 16 mei | 20.00 uur

## Kunstgesprek bij de expositie van Hanne Post Uiterweer



Geertje de Vries, predikant in Huizen, zal bij de schilderijen van Hanne Post een kunstgesprek leiden. Geertje heeft een ruime ervaring op dit gebied. Ze zal deze avond iets vertellen over haar ervaringen met het kunstgesprek in de kerk. Daarna zal bij één of meer schilderijen een gesprek plaatsvinden. Het is interessant om te kijken wat een schilderij bij mensen oproept.

### De Schakel, Wijchen

*Info* | Margreet van der Meij

t 024-6450563, [majomebe@hetnet.nl](mailto:majomebe@hetnet.nl)

**GRAAG TOT ZIENS!**

---

De diverse locaties van de Protestantse Streekgemeente Maas en Waal:

**De Schakel - Protestantse kerk Wijchen**

Pius XII Straat 85, Wijchen

**Protestantse kerk Beuningen**

Kerkplein 7, Beuningen

**Protestantse kerk Bergharen**

Veldsestraat 12, Bergharen

**Mamre - Protestantse kerk Druten**

Kattenburg 59, Druten

**Rehoboth - Protestantse kerk Horssen**

Kerkpad 11, Horssen

Kijk ook eens op [www.kerkenmaasenwaal.nl](http://www.kerkenmaasenwaal.nl)

U vindt daar actuele informatie over al onze activiteiten. U kunt ook deze brochure downloaden via deze site.

**Colofon:**

'Groeien' is een uitgave van de Protestantse Streekgemeente Maas en Waal.

Tekst en beeld: Protestantse Streekgemeente Maas en Waal

Oplage: 1500 exemplaren

Vormgeving en drukwerk: Verkerk Grafisch Werk, Lienden